

Lærerveiledning til
Alt for flokken = Eallu mu váimmus
av Kathrine Nedrejord

Mål med opplegget:

Å vekke elevenes interesse for skjønnlitteratur:

- ✓ gjennom at elevene utforsker tekstene
- ✓ gjennom at elevene setter ord på sin personlige leseopplevelse
- ✓ gjennom at elevene diskuterer temaer som tas opp i teksten og får innsikt i andre menneskers tanker og livsbetingelser
- ✓ gjennom at elevene reflekterer kritisk over tekstenes påvirkningskraft og troverdighet, og opptrer etisk og reflektert i kommunikasjon med andre
- ✓ gjennom at elevene bruker skjønnlitterære tekster som inspirasjon og modell for egne tekster

Før lesing

I denne romanen møter vi på Elle som er 17 år. Hun er ingen aktivist. Alt hun vil, er å ta over reinflokken til faren. Men det er andre krefter med mye penger som er ute etter beiteområdene deres. Uten dem, mister de alt. Elle kan ikke la det skje. Hun må kjempe imot, og hun kan absolutt ikke la smilet til miljøaktivist-kjæresten til venninna hennes distrahere henne for mye.

Utdraget er fra kapittel 16 og 17 i boka.

Forslag til klassesamtaler:

- Hva menes med klima- eller økolitteratur?
- Hva er en aktivist? Har du vært med på en demonstrasjon noen gang?
- Hva er forskjellen på miljøvern og naturvern?

- Hva kan dere om samisk historie og kultur?
- Hvordan har samene blitt behandlet opp gjennom tidene?
- Hva tenker dere at tittelen på boka betyr? Hvem er flokken?
- Hva synes dere om bokomslaget? Hva slags inntrykk får dere av boka gjennom illustrasjonen og fargebruken?

Underveis

Hvilke personer møter vi på i utdraget? Prøv å få en oversikt over hvem karakterene er. Noen blir også omtalt på samisk, finn ut hva det betyr på norsk. Tenk på hvordan skrivestilen til forfatteren viser en samisk identitet.

Etter lesing

Makkerpar/smågrupper:

- Hvem er forfatteren? Finn informasjon om forfatterskap og kulturell bakgrunn.
- Hva handler utdraget fra boka om?
- Hvilke språklige virkemidler bruker forfatteren i teksten sin? Hvilken effekt har virkemidlene?
- Hva er hovedkonflikten i historien?
- Hva mener du er temaene i dette utdraget?
- Hva mener faren når han sier: «Det er jo sånn at vi har mista og mista og mista i århundrer. *Her er det ingen*», sa nordmennene, og så ikke reinen eller våre beskjedne fotspor. Vi var *ingen* for dem.»
- Elle har ikke de stereotypiske egenskapene til en kvinne, hun kan ikke sy eller lage smykker. Hun håper at faren vil se på henne som en driftig jente gjennom hennes muskelstyrke og utholdenhet. Hvorfor tror du det er viktig for Elle?
- Elle er også bare en ung jente med kjæresteproblemer. Hvordan synes du forfatteren balanserer de ulike temaene i teksten?

- Det blir nevnt en duodji-butikk i teksten. Hva er duodji og hvorfor er det viktig for samene?
- Hvorfor er denne romanen tidsaktuell? Søk på internett og les for eksempel om Fosen-saken.

Klassesamtale:

- Diskuter utsagnene fra teksten:
 1. Man skal alltid spørre naturen om lov først, for naturen straffer uten nåde.
 2. Vi må slutte å tenke av vi eier, eier, eier. Naturen eies ikke av noen. Vi bare låner.
 3. Demonstrasjon er det eneste riktige. Noen må si fra, og de noen bør helst være mange.
- Hva er interessekonflikten i denne teksten? Og hvem har rett, mener dere? Hva er det viktigst å ta vare på?
- Kan vi lære noe av samers bruk av naturressurser?
- Hva er samisk kultur, og hvorfor er det viktig at samene får beholde sin kultur?
- Hva menes med urbefolkning? Hvilke rettigheter har man som urfolk?

Individuelt:

- Skriv en fagartikkel om naturen i samisk kultur. Hva er samenes forhold til naturen?
- Skriv et essay om bærekraftig utvikling og hvordan samisk naturbruk kan være et godt eksempel på bærekraftig ressursbruk.
- Skriv et dikt om identitet, og om hvordan det føles å være en minoritetsgruppe i et samfunn.

Videre

- Les hele boka! 😊
- Hold en appell der du tydelig holder med samene i denne saken. Tema: «NEI TIL GRUVEDRIFT! JA TIL BEITEMARK!» Bruk de retoriske appellformene for å overbevise målgruppa som er politikerne på Stortinget.